

Αρχαία ελληνική γλώσσα

*Γιατί να μάθω Αρχαία Ελληνικά;
Τι σχέση έχουν με τα νέα Ελληνικά;*

Γιατί να μάθω Αρχαία Ελληνικά;

- *Τα αρχαία ελληνικά διαθέτουν εξαιρετική σημασιολογική ακρίβεια.*
- *Είναι το μέσο έκφρασης του ελληνικού πνευματικού πολιτισμού.*
- *Είναι η γλώσσα στην οποία εκφράστηκαν για πρώτη φορά η φιλοσοφία, η βοτανική, τα μαθηματικά, η θεολογία, η ιατρική και πλήθος άλλων επιστημών*

Η Αρχαία ελληνική-η Νέα ελληνική

Η νέα Ελληνική γλώσσα προήλθε από την αρχαία ελληνική. Είναι το αποτέλεσμα συνεχούς εξέλιξης κατά το πέρασμα των αιώνων. Η συγγένεια της Αρχαίας Ελληνικής και της Νέας Ελληνικής γίνεται σαφής, αρκεί να δούμε πόσες λέξεις, καταλήξεις, σημασίες της αρχαίας γλώσσας επιβιώνουν μέχρι τις μέρες μας ή πόσες εκφράσεις αρχαιοπρεπείς ή λόγιες χρησιμοποιούνται σήμερα στη γραπτή και προφορική μας έκφραση.

Εκφράσεις που επιβιώνουν στη Νέα ελληνική

- ❖ Νοῦς ὑγιής ἐν σώματι ὑγιεῖ
- ❖ Οὐκ ἐν τῷ πολλῷ το εὖ
- ❖ Εὖ ζῆν
- ❖ Το δὶς ἔξαμαρτεῖν οὐκ ἀνδρός σοφοῦ
- ❖ Δημοσία δαπάνη

Και η νεοελληνική απόδοση...

- ❖ *Νους υγιής σε υγιές σώμα*
- ❖ *Δεν βρίσκεται στα πολλά (την πληθώρα) το καλό*
- ❖ *Το να ζεις καλά*
- ❖ *Το να σφάλεις δύο φορές δεν είναι χαρακτηριστικό του σοφού άνδρα*
- ❖ *Με έξοδα του κράτους*

*Ας δούμε τώρα ορισμένες λέξεις της
αρχαίας ελληνικής που επιβιώνουν και
στη νέα ελληνική*

*Γηγενής, μεσόγειος, οινοποσία, ζυγός,
κτήμα, πολίτευμα, συμπολίτης,
δημοκρατία, αρχή, αρχαιολογία*

*και πολλές άλλες που θα μπορούσαμε να
προσθέσουμε!*

*Αλλά ας περάσουμε σε πιο πρακτικά
θέματα!*

*Τα Αρχαία Ελληνικά έχουν και
διαφορές με τα Νέα ελληνικά:*

*Διαθέτουν μια παραπάνω πτώση στα
ονόματα: τη δοτική*

*Στα νέα ελληνικά αποδίδεται με τη
χρήση προθέσεων όπως με, σε (στον,
στην κ.λπ.) ή με μία απλή αιτιατική*

*Τα αρχαία ελληνικά διαθέτουν
περισσότερες εγκλίσεις από τα νέα
ελληνικά:*

Οριστική: δηλώνει το πραγματικό

*Υποτακτική: δηλώνει το υποκειμενικό,
το πιθανό*

 *ευκτική: δηλώνει το πιθανό με τη
μορφή ευχής*

*προστακτική: δηλώνει προτροπή,
προσταγή ή ευγενική παράκληση*

Στα αρχαία επιπλέον είναι πολύ διαδεδομένη η
χρήση του *απαρεμφάτου* και της *μετοχής*!
Κατανοώντας σωστά τους γραμματικούς τύπους
της Αρχαίας Ελληνικής κατανοώ και τη θέση
τους στο λόγο και είμαι σε θέση να τα αποδώσω
στη Νέα ελληνική!

*Και για μια πρώτη επαφή! Ένα δείγμα
αρχαίου ελληνικού λόγου που σίγουρα
μπορούμε να αποδώσουμε στα νέα
ελληνικά με μια μικρή βοήθεια*

*Ἐπειδὴ πᾶσαν πόλιν ὀρῶμεν
κοινωνίαν τινὰ οὖσαν καὶ
πᾶσαν κοινωνίαν ἀγαθοῦ τινος ἔνεκεν
συνεστηκυῖαν [...] δῆλον (ἐστὶ) ὡς
πᾶσαι μὲν ἀγαθοῦ τινος στοχάζονται*

...

Αριστοτέλους Πολιτικά [1252a]

ὀρῶμεν : βλέπουμε

πᾶσαν: κάθε μία

τινὰ : κάποια, κάποιου είδους

οὔσαν: να είναι

ἐνεκεν: για χάρη

συνεστηκυῖαν: να έχει συσταθεί

δῆλον (ἐστί): είναι φανερό

Και στα Νέα Ελληνικά

*Επειδή βλέπουμε κάθε πόλη
να είναι κάποιου είδους κοινωνία και
κάθε κοινωνία να έχει συσταθεί για
χάρη κάποιου αγαθού [...] είναι φανερό
ότι όλες στοχεύουν σε κάποιο αγαθό*

Και έως την επόμενη συνάντησή
μας ...

ἔρρωσθε!
(να είστε δυνατοί!)